

บทที่ 5

ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียน

การศึกษามีปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียนครั้งนี้ มุ่งศึกษาความกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดา ความคาดหวังในการศึกษาคือของเพื่อนสนิท และผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน ดังมีรายละเอียดและผลการวิเคราะห์ต่อไปนี้

ก. ปัจจัยด้านฐานะ เศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาในการศึกษาคือครั้งนี้ประกอบด้วย อาชีพ รายได้ และการศึกษาของบิดามารดา

1. อาชีพของบิดามารดา เนื่องจากอาชีพ เป็นตัวกำหนดฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมประการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบอาชีพเกิด เกียรติภูมิและความมั่งคั่ง เป็นที่เคารพยกย่องของสังคม การที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงและมีรายได้สูง ตลอดจนเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม จะเพิ่มโอกาสในการส่งเสริมบุตรให้ได้รับการศึกษาสูง ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะอาชีพของบิดามารดาน่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียน

1) อาชีพของบิดา จากตารางที่ 11 พบว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือมากที่สุดคิด เป็นร้อยละ 91.7 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอร้อยละ 77.8 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 13.9 รองลงมา ได้แก่ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้าจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 87.5 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอร้อยละ 56.3 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 31.2 นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้างจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 62.5 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอร้อยละ 18.8 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 43.7 ส่วนนักเรียน

ที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.7 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 23.2 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 31.5

เหตุที่นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากที่สุด อาจจะเนื่องจากอาชีพของบิดามีส่วนในการกระตุ้นเพราะผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่ค่านิยมถึงเกียรติยศและความมั่นคงในชีวิต จึงกระตุ้นให้บุตรศึกษาคือเป็นอย่างมาก ส่วนนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความคาดหวังในการศึกษาต่อน้อยที่สุด น่าจะเนื่องมาจากอาชีพเกษตรกรรมโดยทั่วไปจะมีรายได้ค่าไม่ค้อยเพียงพอกับครอบครัว บิดาจึงต้องการให้บุตรประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือตนเองและครอบครัวมากกว่าที่จะให้บุตรศึกษาคือ เพราะไม่ต้องการให้เป็นภาระแก่ครอบครัว

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาชีพของบิดามีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาตือนักเรียน กล่าวคือ อาชีพของบิดาแตกต่างกันจะทำให้นักเรียนมีความคาดหวังในการศึกษาตือนแตกต่างกันด้วย

ตารางที่ 11 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาตือนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดา

ความคาดหวัง	อาชีพของบิดานักเรียน				รวม
	เกษตร	ธุรกิจการค้า	รับจ้าง	ราชการ-รัฐ	
ไม่ศึกษาคือ	45.3	12.5	37.5	8.3	33.1 (54)
อยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือ	31.5	31.2	43.7	13.9	28.9 (47)
ศึกษาคือ	23.2	56.3	18.8	77.8	38.0 (62)
รวม	100.0 (95)	100.0 (16)	100.0 (16)	100.0 (36)	100.0 (163)

2) อาชีพของมารดา จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มารดา นักเรียนจะประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและธุรกิจการค้า ส่วนการประกอบอาชีพอื่น ๆ จะมีเพียงเล็กน้อย ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้จึงจำกัดแค่เพียงมารดานักเรียนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและธุรกิจการค้า

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้าจะมีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างมากกว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม เป็นอย่างมาก โดยนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้ามีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างร้อยละ 100.0 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่อนข้างแน่นอนร้อยละ 72.0 และอยากศึกษาค่อนข้างไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่อนข้างร้อยละ 28.0 ในขณะที่นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างร้อยละ 52.9 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่อนข้างแน่นอนร้อยละ 18.6 และอยากศึกษาค่อนข้างไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่อนข้างร้อยละ 34.3 ข้อมูลดังกล่าวจึงสอดคล้องกับการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างของนักเรียน โดยพบว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้าจะมีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างมากกว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม เช่นเดียวกัน การศึกษาค้างครั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าอาชีพของมารดานักเรียนมีผลทำให้ความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างของนักเรียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของมารดา

ความคาดหวัง	อาชีพของมารดานักเรียน				รวม
	เกษตรกร	ธุรกิจการค้า	รับจ้าง	ราชการ-รัฐ	
ไม่ศึกษาค้าง	47.1	-	-	-	35.0 (48)
อยากศึกษาค้างไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค้าง	34.3	28.0	25.0	-	31.4 (43)
ศึกษาค้าง	18.6	72.0	75.0	100.0	33.6 (46)
รวม	100.0 (102)	100.0 (25)	100.0 (4)	100.0 (6)	100.0 (137)

2. รายได้ของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา น่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากบิดามารดาของนักเรียนที่มีรายได้สูง ย่อมมีฐานะทางสังคมสูง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ทำให้เห็นคุณค่าของการศึกษาและรายได้ของพวกเขาก็มีเพียงพอแก่การส่งเสริมการศึกษาของบุตร ในขณะที่บิดามารดาของนักเรียนที่มีรายได้ต่ำ ทำให้ต้องมุ่งคำนึงถึงการแสวงหารายได้มาจุนเจือครอบครัว จึงไม่ค่อยเห็นคุณค่าของการศึกษา และไม่ค่อยจะสนับสนุนให้บุตรศึกษาต่อ

จากตารางที่ 1.3 พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำ โดยนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 92.1 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 74.6 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 17.5 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 53.3 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 17.8 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 35.5 ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้แตกต่างกันมีผลทำให้ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 1.3 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามรายได้ของบิดามารดา

ความคาดหวัง	รายได้ของบิดามารดา		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	46.7	7.9	32.4 (55)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ			
จะศึกษาต่อ	35.5	17.5	28.8 (49)
ศึกษาต่อ	17.8	74.6	38.8 (66)
รวม	100.0 (107)	100.0 (63)	100.0 (170)

เมื่อผู้วิจัยได้นำเอาขนาดของครอบครัวมาคูณ เพื่อต้องการทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดามารดากับความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียน เป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 14) พบว่ากลุ่มนักเรียนขนาดครอบครัวเล็กและใหญ่นั้น นักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำ โดยกลุ่มนักเรียนขนาดครอบครัวเล็กนั้น นักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงจะคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 96.9 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 75.0 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 21.9 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำจะคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 51.4 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 20.0 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 31.4 สำหรับกลุ่มนักเรียนขนาดครอบครัวใหญ่นั้น นักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงจะคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 87.1 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 74.2 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 12.9 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำจะคาดหวังในการศึกษาคือร้อยละ 54.2 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 16.7 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 37.5 ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่ารายได้ของบิดามารดาจะมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียน แม้ว่าจะถูกควบคุมด้วยขนาดของครอบครัวก็ตาม อนึ่งจากการคูณตัวแปรพบว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงและขนาดของครอบครัวเล็กจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงแต่มีขนาดของครอบครัวใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะบิดามารดาที่มีรายได้สูงแต่มีขนาดครอบครัวใหญ่นั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลายคน จึงทำให้บุตรมีความคาดหวังในการศึกษาคือหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลายลดน้อยลง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รายได้ของบิดามารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียน โดยนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาคือมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำ

ตารางที่ 14 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามรายได้ของบิดามารดาและขนาดของครอบครัว

ความคาดหวัง	ขนาดครอบครัวเล็ก		รวม	ขนาดครอบครัวใหญ่		รวม
	รายได้			รายได้		
	ต่ำ	สูง		ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	48.6	33.1	26.9 (18)	45.8	12.9	35.9 (37)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	31.4	21.9	26.9 (18)	37.5	12.9	90.1 (31)
ศึกษาต่อ	20.0	75.0	46.2 (31)	16.7	74.2	34.0 (35)
รวม	100.0 (35)	100.0 (32)	100.0 (67)	100.0 (72)	100.0 (31)	100.0 (103)

3. การศึกษาของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดาจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เนื่องจากบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงย่อมจะเห็นคุณค่าของการศึกษามากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาค่ำ โดยที่จะเห็นประโยชน์หรือได้ใช้ประโยชน์จากการศึกษาของคนในชีวิต เช่น การพิจารณาปัญหาต่าง ๆ การประกอบอาชีพ และการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน จึงทำให้บิดามารดาเหล่านี้ใส่ใจส่งเสริมให้บุตรของคนศึกษาต่อชั้นที่สูงขึ้นไป

1) การศึกษาของบิดา จากตารางที่ 15 พบว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำ กล่าวคือ นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 82.5 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 57.5 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 25.0 ส่วนนักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 63.8 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 33.1 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 30.7

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการศึกษานักเรียนของบิดามีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำ

ตารางที่ 15 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามการศึกษาของบิดา

ความคาดหวัง	การศึกษาของบิดา นักเรียน		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาค่ำ	36.2	17.5	31.7 (53)
อยากศึกษาค่ำแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ำ	30.7	25.0	29.4 (49)
ศึกษาค่ำ	33.1	57.5	38.9 (65)
รวม	100.0 (127)	100.0 (40)	100.0 (167)

2) การศึกษาของมารดา จากตารางที่ 16 พบว่า นักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มารดาการศึกษาค่ำ กล่าวคือ นักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงจะคาดหวังในการศึกษาค่ำร้อยละ 100.0 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่ำอย่างแน่นอนร้อยละ 80.0 และอยากศึกษาค่ำแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ำร้อยละ 20.0 ส่วนนักเรียนที่มารดาการศึกษาค่ำจะคาดหวังในการศึกษาค่ำร้อยละ 65.8 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่ำอย่างแน่นอนร้อยละ 36.1 และอยากศึกษาค่ำแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ำร้อยละ 29.7

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การศึกษาของมารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มารดาการศึกษาค่ำ

ตารางที่ 16 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามการศึกษาของมารดา

ความคาดหวัง	การศึกษาของมารดานักเรียน		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	34.2	-	32.1 (54)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	29.7	20.0	29.2 (49)
ศึกษาต่อ	36.1	80.0	38.7 (65)
รวม	100.0 (158)	100.0 (10)	100.0 (168)

ข. ปัจจัยด้านความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดา

Morrish (1972: 131) กล่าวว่า ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียน ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาก็จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งว่า นักเรียนจะได้รับการศึกษาอย่างไร ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวจะครอบคลุมไปถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาค้นคว้า ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาน่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ (ตารางที่ 17) พบว่า ความไม่ต้องการในการศึกษาต่อของบิดามารดาและนักเรียนตรงกันร้อยละ 74.2 ส่วนความต้องการในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายตรงกันร้อยละ 87.7 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 65.2 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 22.5 ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่าความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน

ตารางที่ 17 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาคู่ของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวัง
ทางการศึกษาของบิดามารดา

ความคาดหวังในการศึกษาคู่	ความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดา			รวม
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้ตัดสินใจเอง	
ไม่ต้องการ	74.2	12.3	42.0	32.4 (55)
อยากศึกษาคู่แต่ไม่แน่ใจ ว่าจะได้ศึกษาคู่	22.6	22.5	44.0	28.8 (49)
ศึกษาคู่	3.2	65.2	14.0	38.8 (66)
รวม	100.0 (31)	100.0 (89)	100.0 (50)	100.0 (170)

เมื่อผู้วิจัยนำเอาอาชีพของบิดามารดาเพื่อต้องการทราบว่า ความสัมพันธ์
ระหว่างความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดากับความคาดหวังในการศึกษาคู่ของนักเรียน
เป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 18) มีสาระสำคัญดังนี้

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พบว่าความไม่ต้องการในการ
ศึกษาคู่ของบิดามารดาและนักเรียนตรงกันร้อยละ 90.5 ส่วนความต้องการในการศึกษาคู่
ของทั้งสองฝ่ายตรงกันร้อยละ 76.3 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาคู่
อย่างแน่นอนร้อยละ 47.4 และอยากศึกษาคู่แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคู่ร้อยละ 28.9

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า พบว่าความไม่ต้องการในการศึกษา
คู่ของบิดามารดาและนักเรียนตรงกันร้อยละ 50.0 ส่วนความต้องการในการศึกษาคู่ของทั้ง
สองฝ่ายตรงกันร้อยละ 91.7 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาคู่อย่างแน่นอน
ร้อยละ 75.0 และอยากศึกษาคู่แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคู่ร้อยละ 16.7

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง พบว่าความไม่ต้องการใน
การศึกษาคู่ของบิดามารดาและนักเรียนตรงกันร้อยละ 50.0 ส่วนความต้องการในการศึกษาคู่

ของทั้งสองฝ่ายตรงกันร้อยละ 100.0 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 50.0 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 50.0

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พบว่าความไม่ต้องการในการศึกษาคือของบิดามารดาและนักเรียนตรงกันร้อยละ 50.0 ส่วนความต้องการในการศึกษาคือของทั้งสองฝ่ายตรงกันร้อยละ 96.7 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาคืออย่างแน่นอนร้อยละ 86.7 และอยากศึกษาคือแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคือร้อยละ 10.0

จากข้อมูลแสดงว่าเมื่อคุณด้วยอาชีพของบิดาแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาและความคาดหวังในการศึกษาคือของนักเรียนจะยังคงมีอยู่ โดยที่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ในกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกรรมมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ๆ จะมีความคาดหวังทางการศึกษาในเชิงสอดคล้องกับบิดามารดาคนน้อยลงไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาและอาชีพของบิดา

ความคาดหวังของนักเรียน	อาชีพเกษตรกร			รวม	อาชีพธุรกิจการค้า			รวม	อาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง			รวม	อาชีพราชการ-รัฐวิสาหกิจ			รวม			
	ความคาดหวังของบิดามารดา				ความคาดหวังของบิดามารดา				ความคาดหวังของบิดามารดา				ความคาดหวังของบิดามารดา						
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตรตัดสินใจ
ไม่ศึกษาต่อ	90.5	23.7	41.7	45.3(43)	50.0	8.3	-	12.5(2)	50.0	-	66.7	37.5(6)	50.0	3.3	25.0	8.3(3)			
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	9.5	28.9	47.2	31.5(30)	50.0	16.7	100.0	31.2(5)	50.0	50.0	33.3	43.8(7)	50.0	10.0	25.0	13.8(5)			
ศึกษาต่อ	-	47.4	11.1	23.2(22)	-	75.0	-	56.3(9)	-	50.0	-	18.7(3)	-	66.7	50.0	77.8(28)			
รวม	100.0 (21)	100.0 (38)	100.0 (36)	100.0 (95)	100.0 (2)	100.0 (12)	100.0 (2)	100.0 (16)	100.0 (4)	100.0 (6)	100.0 (6)	100.0 (16)	100.0 (2)	100.0 (30)	100.0 (4)	100.0			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากผู้วิจัยจะนำเอาอาชีพของบิดามารดาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน ผู้วิจัยยังได้นำเอารายได้ของบิดามารดาความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 19) พบว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ค่านั้น บิดามารดาและนักเรียนจะมีความไม่ต้องการในการศึกษาต่อตรงกันร้อยละ 78.6 ส่วนความต้องการในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 77.1 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 40.0 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 37.1 สำหรับกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงนั้น บิดามารดาและนักเรียนจะมีความไม่ต้องการในการศึกษาต่อตรงกันร้อยละ 33.3 ส่วนความต้องการในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 94.5 ซึ่งความต้องการของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 81.5 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 13.0 จากข้อมูลแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจะเป็นจริงเพียงกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำเท่านั้น ซึ่งพบว่านักเรียนจะมีความคาดหวังทางการศึกษาสอดคล้องกับบิดามารดา ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงนั้นแม้ว่าบิดามารดาจะไม่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อ แต่นักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษา อันแสดงให้เห็นว่ารายได้ของบิดามารดาเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแต่เพียงบางส่วน โดยยกเว้นกรณีนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้สูง ถึงแม้ว่าบิดามารดาจะไม่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อ แต่ทว่านักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาต่อหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาและรายได้ของบิดามารดา

ความคาดหวัง ของนักเรียน	รายได้ต่ำ			รวม	รายได้สูง			รวม
	ความคาดหวัง ของบิดามารดา				ความคาดหวัง ของบิดามารดา			
	ไม่ ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตร ตัดสินใจ		ไม่ ต้องการ	ต้องการ	ให้บุตร ตัดสินใจ	
ไม่ศึกษาต่อ อยากศึกษาต่อแต่ ไม่แน่ใจว่าจะ ได้ศึกษาต่อ	78.6	22.9	45.5	46.7 (50)	33.3	5.5	16.7	7.9 (5)
ศึกษาต่อ	21.4	37.1	43.2	35.5 (38)	33.3	13.0	50.0	17.5 (11)
รวม	-	40.0	11.3	17.8 (19)	33.3	81.5	33.3	74.6 (47)
รวม	100.0 (28)	100.0 (35)	100.0 (44)	100 (107)	100.0 (3)	100.0 (54)	100.0 (6)	100.0 (63)

ค. ปัจจัยทางด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิท

เนื่องจากบุคคลเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนซึ่งได้มีการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน จึงทำให้กลุ่มเพื่อนเข้ามามีอิทธิพลทางอ้อมต่อการตัดสินใจทางด้านสังคมแก่บุคคล อันเป็นผลมาจากการที่บุคคลต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม (วีระา คลายนาท 2530: 115) โดยเฉพาะในกลุ่มเพื่อนที่บุคคลมีความใกล้ชิดอย่างมาก จะทำให้บุคคลผู้นั้นพยายามที่จะหาโอกาสและช่องทางที่จะเป็นเหมือนกับเพื่อนสนิท เพื่อการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและเป็นการแสดงออกถึงความ เป็นพวกเดียวกัน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทน่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

การศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ 20) พบว่านักเรียนและเพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาต่อตรงกันร้อยละ 55.4 และทั้งสองฝ่ายจะคาดหวังในการศึกษาต่อตรงกันร้อยละ 78.1 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 49.0 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 29.1 ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่าความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ตารางที่ 20 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิท

ความคาดหวังในการศึกษาต่อ	ความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิท			รวม
	ไม่ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	ไม่ทราบข้อมูล	
ไม่ศึกษาต่อ	55.4	21.9	16.7	32.4 (55)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	25.0	29.1	38.9	28.8 (49)
ศึกษาต่อ	19.6	49.0	44.4	38.8 (66)
รวม	100.0 (56)	100.0 (96)	100.0 (18)	100.0 (170)

ศูนย์วิทยทรัพยากร

เมื่อผู้วิจัยได้นำเอาอาชีพของบิดามารดา เพื่อต้องการทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิท และความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 21) มีสาระสำคัญดังนี้

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พบว่าความไม่คาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนและเพื่อนสนิทตรงกันร้อยละ 65.8 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายตรงกันร้อยละ 68.0 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 34.0 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 34.0

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า พบว่าความไม่คาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนและเพื่อนสนิทจะตรงกันร้อยละ 50.0 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาค่ของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 90.0 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่อย่างแน่นอนร้อยละ 50.0 และอยากศึกษาค่แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ร้อยละ 40.0

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง พบว่าความไม่คาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนและเพื่อนสนิทจะตรงกันร้อยละ 50.0 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาค่ของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 66.7 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่อย่างแน่นอนร้อยละ 22.3 และอยากศึกษาค่แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ร้อยละ 44.4

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พบว่าความไม่คาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนและเพื่อนสนิทจะตรงกันร้อยละ 12.5 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาค่ของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 92.3 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาค่อย่างแน่นอนร้อยละ 80.8 และอยากศึกษาค่แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาค่ร้อยละ 11.5

จากข้อมูลแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการศึกษาค่ของเพื่อนสนิท และความคาดหวังในการศึกษาค่ของนักเรียนจะเป็นจริงในกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรวมทั้งนี้ยกเว้นแต่กรณีกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ถึงแม้ว่าเพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาค่หลังจากจบการศึกษา แต่ทว่านักเรียนก็ยังคงมีความคาดหวังในการศึกษาค่หลังจากจบการศึกษา

ตารางที่ 21 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทและอาชีพของบิดา

ความคาดหวังของนักเรียน	อาชีพ เกษตรกรรวม			รวม	อาชีพธุรกิจการค้า			รวม	อาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง			รวม	อาชีพราชการ-รัฐวิสาหกิจ			รวม
	ความคาดหวังของเพื่อน				ความคาดหวังของเพื่อน				ความคาดหวังของเพื่อน							
	ไม่ต้องการ	ต้องการ	ใ้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ใ้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ใ้บุตรตัดสินใจ		ไม่ต้องการ	ต้องการ	ใ้บุตรตัดสินใจ	
ไม่ศึกษาต่อ	65.8	32.0	30.0	45.3(43)	50.0	10.0	-	12.5(2)	50.0	33.3	-	37.5(6)	12.5	7.7	-	8.3(3)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	28.9	34.0	30.0	31.6(30)	-	40.0	25.0	31.3(5)	33.3	44.4	100.0	43.8(7)	12.5	11.5	50.0	13.9(5)
ศึกษาต่อ	5.3	34.0	40.0	23.1(22)	50.0	50.0	75.0	56.2(9)	16.7	22.3	-	18.7(3)	75.0	80.8	50.0	77.8(28)
รวม	100.0 (38)	100.0 (47)	100.0 (10)	100.0 (95)	100.0 (2)	100.0 (10)	100.0 (4)	100.0 (16)	100.0 (6)	100.0 (9)	100.0 (1)	100.0 (16)	100.0 (8)	100.0 (26)	100.0 (2)	100.0 (36)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากผู้วิจัยจะนำเอาอาชีพของบิดามารดาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำเอารายได้ของบิดามารดาความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 22) พบว่ากลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้ค่า นั้น นักเรียนและเพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาต่อตรงกันร้อยละ 66.7 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายจะตรงกัน ร้อยละ 62.7 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 23.5 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะศึกษาต่อร้อยละ 39.2 สำหรับกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้สูงนั้น นักเรียนและเพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาต่อตรงกัน ร้อยละ 21.4 ส่วนความคาดหวังในการศึกษาต่อของทั้งสองฝ่ายจะตรงกันร้อยละ 95.6 ซึ่งความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 77.8 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 17.8 จากข้อมูลแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน จะเป็นจริงแต่เพียงกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้ค่า เท่านั้น ซึ่งพบว่านักเรียนจะมีความคาดหวังทางการศึกษาสอดคล้องกับเพื่อนสนิท ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้สูงนั้น แม้ว่าเพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาต่อแต่นักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษา อันแสดงให้เห็นว่ารายได้ของบิดามารดา เข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนแต่เพียงบางส่วน เท่านั้น โดยยกเว้นกรณีของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการทหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีรายได้สูง ซึ่งพบว่าแม้เพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาต่อ แต่นักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาต่อหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 22: ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทและรายได้ของบิดามารดา

ความคาดหวัง ของนักเรียน	รายได้ต่ำ			รวม	รายได้สูง			รวม
	ความคาดหวัง ของเพื่อน				ความคาดหวัง ของเพื่อน			
	ไม่ ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	ไม่ทราบ ข้อมูล		ไม่ ศึกษาต่อ	ศึกษาต่อ	ไม่ทราบ ข้อมูล	
ไม่ศึกษาต่อ อยากศึกษาต่อแต่ไม่ แน่ใจว่าจะได้	66.7	37.3	21.4	46.7 (50)	21.4	4.4	-	7.9 (5)
ศึกษาต่อ	28.5	39.2	42.9	35.5 (38)	14.3	17.8	25.0	17.5 (11)
ศึกษาต่อ	4.8	23.5	35.7	17.8 (19)	64.3	77.8	75.0	74.6 (47)
รวม	100.0 (42)	100.0 (51)	100.0 (14)	100 (107)	100.0 (14)	100.0 (45)	100.0 (4)	100.0 (63)

ง. ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์การเรียน

โดยทั่วไปผลสัมฤทธิ์การเรียนจะทำให้บุคคลเชื่อมั่นตนเอง เกี่ยวกับการศึกษาแตกต่างกันไป ซึ่งความเชื่อมั่นที่ต่างกันนี้ย่อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือกีดขวางให้นักเรียนคาดหวังในการศึกษาต่อแตกต่างกันด้วย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนน่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

การศึกษาครั้งนี้ (ตารางที่ 23) พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 83.0 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอน ร้อยละ 51.1 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 31.9 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 61.7 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่าง

แน่นอนร้อยละ 34.1 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 27.6 ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ตารางที่ 23 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อ ของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียน

ความคาดหวัง	ผลสัมฤทธิ์การเรียน		รวม
	ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	38.3	17.0	32.4 (55)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อ	27.6	31.9	28.8 (49)
ศึกษาต่อ	34.1	51.1	38.8 (66)
รวม	100.0 (123)	100.0 (47)	100.0 (170)

เมื่อผู้วิจัยนำเอาอาชีพของบิดามารดา เพื่อต้องการทราบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์การเรียนกับความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 24) ดังกล่าวมีสาระสำคัญได้แก่

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 78.3 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 30.5 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 47.8 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 47.2 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 20.8 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 26.4

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 87.5 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 75.0 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 12.5 ส่วนนักเรียนที่

มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ค่าจะคาดหวังในการศึกษาคอร้อยละ 87.5 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคออย่างแน่นอนร้อยละ 37.5 และอยากศึกษาคอแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคอร้อยละ 50.0

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงจะคาดหวังในการศึกษาคอร้อยละ 66.6 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคออย่างแน่นอนร้อยละ 33.3 และอยากศึกษาคอแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคอร้อยละ 33.3 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ค่าจะคาดหวังในการศึกษาคอร้อยละ 61.6 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคออย่างแน่นอนร้อยละ 15.4 และอยากศึกษาคอแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคอร้อยละ 46.2

กลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงจะคาดหวังในการศึกษาคอร้อยละ 90.9 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคออย่างแน่นอนร้อยละ 72.7 และอยากศึกษาคอแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคอร้อยละ 18.2 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ค่าจะคาดหวังในการศึกษาคอร้อยละ 92.0 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาคออย่างแน่นอนร้อยละ 80.0 และอยากศึกษาคอแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาคอร้อยละ 12.0

จากข้อมูลข้างต้นแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคาดหวังในการศึกษาคอของนักเรียนจะเป็นจริงสำหรับกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงจะคาดหวังในการศึกษาคอมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ค่า ส่วนกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจและกลุ่มนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้าพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่เป็นจริงแต่อย่างใด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนและอาชีพของบิดา

ความคาดหวังของนักเรียน	อาชีพ เกษตรกรรม		รวม	อาชีพธุรกิจการค้า		รวม	อาชีพ รับจ้างหรือลูกจ้าง		รวม	อาชีพ ราชการ-รัฐวิสาหกิจ		รวม
	ผลสัมฤทธิ์การเรียน			ผลสัมฤทธิ์การเรียน			ผลสัมฤทธิ์การเรียน			ผลสัมฤทธิ์การเรียน		
	ต่ำ	สูง		ต่ำ	สูง		ต่ำ	สูง		ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	52.8	21.7	45.2(43)	12.5	12.5	12.5(2)	38.5	33.3	37.4(6)	8.0	9.1	8.3(3)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจ ว่าจะได้ศึกษาต่อ	26.4	47.8	31.6(30)	50.0	12.5	31.3(5)	46.2	33.3	43.8(7)	12.0	18.2	13.9(5)
ศึกษาต่อ	20.8	30.5	23.2(22)	37.5	75.0	56.3(9)	15.4	33.3	18.8(3)	80.0	72.7	77.8(28)
รวม	100.0 (72)	100.0 (23)	100.0 (95)	100.0 (8)	100.0 (8)	100.0 (16)	100.0 (13)	100.0 (3)	100.0 (16)	100.0 (25)	100.0 (11)	100.0 (36)

นอกจากผู้วิจัยจะนำเอาอาชีพของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ การเรียนและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน ผู้วิจัยยังได้นำเอารายได้ของ บิดามารดา ความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเป็นจริงหรือไม่ ผลการวิจัย (ตารางที่ 25) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะมีความคาดหวัง ในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียน สูงจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 71.4 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 23.8 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 47.6 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ การเรียนต่ำจะคาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 48.8 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอน ร้อยละ 16.3 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 32.5 สำหรับกลุ่มนักเรียนที่ บิดามารดา มีรายได้สูงนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อไม่ แดกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงจะคาดหวังใน การศึกษาต่อร้อยละ 92.3 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 73.1 และอยาก ศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 19.2 ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำจะ คาดหวังในการศึกษาต่อร้อยละ 91.9 ซึ่งแบ่งออกเป็นจะศึกษาต่ออย่างแน่นอนร้อยละ 75.7 และอยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ศึกษาต่อร้อยละ 16.2 จากข้อมูลแสดงว่าความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์การเรียนและความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจะเป็นจริงแต่เพียง กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำเท่านั้น ยกเว้นกรณีของกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ สูง ซึ่งแม้ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ แต่นักเรียนก็ยังคงมีความคาดหวังในการศึกษาต่อ หลังจากจบการศึกษา อันแสดงให้เห็นว่ารายได้ของบิดามารดาเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ของนักเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อ ของนักเรียนแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยยกเว้นกรณีของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า และนักเรียนที่บิดามารดา มี รายได้สูง ซึ่งพบว่าแม้นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ แต่นักเรียนก็ยังคงมีความคาดหวังใน การศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง

ตารางที่ 25 ร้อยละของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การ เรียน และรายได้ของบิดามารดา

ความคาดหวัง	รายได้ต่ำ		รวม	รายได้สูง		รวม
	ผลสัมฤทธิ์การเรียน			ผลสัมฤทธิ์การเรียน		
	ต่ำ	สูง		ต่ำ	สูง	
ไม่ศึกษาต่อ	51.2	28.6	46.7 (50)	8.1	7.7	7.9 (5)
อยากศึกษาต่อแต่ไม่แน่ใจว่า จะได้ศึกษาต่อ	32.5	47.6	35.5 (38)	16.2	19.2	17.5 (11)
ศึกษาต่อ	16.3	23.8	17.8 (19)	75.7	73.1	74.6 (47)
รวม	100.0 (46)	100.0 (21)	100.0 (107)	100.0 (37)	100.0 (26)	100.0 (63)

สรุป

ในการศึกษาปัจจัยด้านฐานะ เศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ส่วนนักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวจำกัดแค่เพียงมารดานักเรียนที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมและธุรกิจการค้า อันเนื่องจากจำนวนมารดานักเรียนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีเพียงเล็กน้อย ซึ่งการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้าจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาถึงอาชีพของบิดาที่มีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน นอกจากนี้พบว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้สูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดา มีรายได้ต่ำ นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูงจะ

มีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาไม่มีการศึกษาคำ และนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังในการศึกษาค่อนข้างมากกว่านักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาคำ

ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวังทางการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความคาดหวังในการศึกษาคำของนักเรียนแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยยกเว้นกรณีของนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีการศึกษาคำสูง ถึงแม้ว่าบิดามารดาจะไม่ต้องการให้นักเรียนศึกษาคำ แต่ทว่านักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาคำหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจัยด้านความคาดหวังในการศึกษาคำของเพื่อนสนิทไม่มีความคาดหวังในการศึกษาคำของนักเรียนแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยยกเว้นกรณีของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีการศึกษาคำสูง ซึ่งพบว่าแม้เพื่อนสนิทจะไม่คาดหวังในการศึกษาคำ แต่นักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาคำหลังจากจบการศึกษา

สำหรับปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไม่มีความคาดหวังในการศึกษาคำของนักเรียนแต่เพียงบางส่วน โดยยกเว้นกรณีของนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพธุรกิจการค้า และนักเรียนที่บิดามารดาไม่มีการศึกษาคำสูง ซึ่งพบว่าแม้นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ แต่นักเรียนก็ยังมีความคาดหวังในการศึกษาคำหลังจากจบการศึกษาไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย